

Gäller för: Socialtjänst, vårdcentraler, psykiatrisk öppenvård samt gemensamma verksamheter	Godkänd av: Lokal ledningsgrupp – 1:a linjens chefer inom socialtjänst, vårdcentraler och öppenvårdspsykiatri	Utarbetad av: Lokal ledningsgrupp	Revisionsansvarig: Lokal ledningsgrupp
Utgåva: 6	Giltighetstid: 2010-05-31 – 2024-12-31		Reviderad: 2020-11-30, 2023-08-31

Lokal överenskommelse – Torsby, Hagfors, Sunne och Munkfors kommun

Vård och stöd vid missbruk och beroende av alkohol, narkotika, andra beroendeframkallande medel, läkemedel, dopningsmedel och spelmissbruk för personer 18 år och äldre

Denna lokala överenskommelse utgår från länsöverenskommelse - [Länsöverenskommelse](#)

Vård och behandling för personer med missbruks- och beroendeproblem utgör ett gemensamt ansvar och uppdrag för både kommunens socialtjänst och Regionens hälso- och sjukvård. Former och rutiner ska finnas för ett samlat ansvarstagande för personer som har behov av insatser från flera aktörer. I varje samverkansärende med patientens/klientens godkännande upprättas en SIP (där samarbetsformer ej är aktuella/pågående) som tydligt anger vilken vårdorganisation som är ansvarig för de olika insatserna. Arbets sättet ska utmärkas av samverkan såväl internt i egen organisation som med vårdgrannar och andra samarbetsaktörer.

Vårdcentralerna har ett ansvar för personer med alkoholmissbruk och alkoholberoende. Vårdcentralerna ska erbjuda tidiga insatser samt stöd och behandling för alkoholproblem och måttlig problematik av psykisk ohälsa samt behandling för somatisk problematik. Vid komplicerad beroendeproblematik ska samarbete ske med psykiatri och i förekommande fall med lokal beroendemottagning. Möjlighet skall finnas till poloklinisk avgiftning för personer med alkoholmissbruk och alkoholberoende. Vad det gäller personer med narkotikamissbruk finns ett ansvar att upptäcka och remittera.

Psykiatri har ett ansvar för personer med narkotikamissbruk/beroende, blandmissbruk/beroende och psykiatrisk problematik. Vid behandling av personer med komplexa vårdbehov/samsjuklighet på grund av psykisk störning och missbruk ska detta ske samtidigt och integrerat i samverkan med beroendevården och socialtjänst, om behov föreligger. Psykiatri ska utreda, diagnosticera och erbjuda lämplig behandling i de fall funktionshindret kräver specialistpsykiatriska insatser. Behandling med personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och missbruk ställer krav på integrerade insatser

Socialtjänst har ett brett ansvar för kommuninnevärdare som regleras i socialtjänstlag; *socialnämnden ska aktivt se till att personer med missbruk får den hjälp och vård som de behöver för att komma ifrån missbruket* samt *socialnämnden ska i sin verksamhet främja den enskildes rätt till arbete, bostad och utbildning*. Hjälp ska finnas i form av rådgivning, utredning och bedömning samt biståndsbedömda insatser i form av psykosocialt stöd och psykosociala behandlingsinsatser

Rubrik	VC i Torsby	VC Likenäs	Socialtjänsten I Torsby kommun	Psykiatriska Öppenvården	Gemensamma verksamheter
Kontaktuppgifter	Allmänmedicinska mottagningen 010-83 473 00	Allmänmedicinska mottagningen 010-83 479 50	Socialkontorets reception 0560-162 00 Fax 0560-161 35	Psykiatrisk mottagning Torsby Sjuksköterska 010-83 473 88 LARO-mottagningen 010-83 19 751 Laro: Egenremiss, remiss från socialtjänst, frivård eller hälso-och sjukvården.	Beroendecentrum Värmland 010-83 19 847 https://varmlandsvardforbund.se/o-m-oss/beroendecentrum/ Vårdbegäran via socialtjänst i hemkommun Första linjen unga norra 010-83 476 49 Tillnyktringsenheten (TNE) 010-831 98 54 Psykiatriska akutmottagningen Karlstad www.regionvarmland.se/tne Sprututbytesmottagningen 010-831 98 54 Måndag och torsdag 13:00-16:00 Centralsjukhuset, Hus 4, Karlstad
Prevention och tidiga insatser s 9	Alla patienter tillfrågas om tobak, alkohol och fysisk aktivitet.	Alla patienter tillfrågas om tobak, alkohol och fysisk aktivitet.	Ställa frågor om levnadsvanor i mötet med alla klienter. Kort rådgivning. Vid misstanke om missbruk/beroende, AUDIT/DUDIT, MI SMADIT (samverkan mot alkohol och droger i trafiken)	Vid samtliga nybesök används M.I.N.I., AUDIT och DUDIT som komplement för tidig upptäckt av missbruk eller beroende. I mötet med samtliga patienter berörs frågan om eventuellt missbruk samt vid behov används AUDIT och DUDIT.	Första linjen unga norra -under 18 år enligt länsöverenskommelse för unga: Länsöverenskommelse för barn och unga i risk- och missbruk-från upptäckt till behandling Vid behov använda AUDIT/DUDIT som komplement för tidig upptäckt av missbruk eller beroende.
Bedömnings instrument s 9	Bedömning utifrån de uppgifter som kommer fram. Läkarbedömning. Allt dokumenteras AUDIT/DUDIT	Bedömning och fortsatt handläggning efter besök hos läkare och distriktssköterska. Allt dokumenteras. AUDIT/DUDIT	Förhandsbedömning om att ej inleda eller inleda utredning. Bedömning om ev. insats AUDIT/DUDIT, ASI, FREDA	AUDIT, DUDIT, Alkohol-E och DUDIT-E. LARO: EQ-5D, AUDIT/DUDIT, ASI, IDS100,	Beroendecentrum: AUDIT/DUDIT, Alcohol-E/DUDIT- E, ASI, IDS100, SCL90, HAD, KASAM, FREDA Första linjen unga norra: AUDIT/DUDIT
Medicinska test alkohol s 10	Alkometer finns på VC CDT, ASAT, ALAT, GT, EtG och EtS, Peth	Alkometer finns på VC CDT, ASAT, ALAT,GT, MCV, EPK	Prov alkohol utandning och urin. Remittering till vc. CDT och PEth Vid samtycke kan provsvar från psykiatrin och vc inhämtas	Alkometer används i de fall nykterhet skall påvisas innan medicindelning. EtG och EtS Peth, CDT, GT, ASAT, ALAT Peth eller CDT i blodprov LARO: Blodprover: EtG, CDT, ALAT, ASAT, MVC, mfl Alkometer	Beroendecentrum: Alkometer vid inskrivning Övrigt: Blodstatus, leverstatus, hepatit, HIV, puls, blodtryck, somatisk undersökning

<p>Medicinska test droger s 10</p>	<p>Bistår med övervakat urinprov (LAB)</p>	<p>Bistår med övervakat urinprov (Lab)</p>	<p>Urinprov screening Kemlab för verifikation.</p> <p>Vid samtycke kan provsvar från psykiatri och vc inhämtas</p>	<p>Provtagning sker i de fall läkemedelsbehandling kräver drogfrihet. Psykiatri kan vara behjälplig med provtagning avseende droger gentemot socialtjänsten i de fall patienten är känd inom psykiatri.</p> <p>LARO: Salivprover Urinstickor multi – 15 Urinprov, lab Blodprover: koncentrationsprover.</p>	<p>Beroendecentrum: U-stickor, snabbtest U-prov, lab. Övrigt: Blodstatus, leverstatus, hepatit, HIV, puls, blodtryck, somatisk undersökning</p>
<p>Abstinensbehandling s 11</p>	<p>Enl. vårdrutin. Överenskommelse mellan verksamheterna allmänmedicin, psykiatri, internmedicin och akutmottagningarna gällande patienter med alkoholproblem. Måttliga abstinenssymtom: Primärvårdsläkare ofta i samråd med missbrukshandläggare/ behandlingsassistent Kraftiga abstinenssymtom och vid allvarligt delirium tremens remitteras pat till somatisk slutenvård. Vid promillehalt över 3 räknas detta som en medicinsk intoxication som kräver medicinsk bedömning och eventuellt övervakning. • Vid aggressivitet/ våldshandlingar ska vederbörande i första hand omhändertas av polisen. En akut medicinskt bedömning kan i vissa fall vara befogad.</p>	<p>Enl. vårdrutin. Överenskommelse mellan verksamheterna allmänmedicin, psykiatri, internmedicin och akutmottagningarna gällande patienter med alkoholproblem. Måttliga abstinenssymtom: Primärvårdsläkare ofta i samråd med missbrukshandläggare/ behandlingsassistent Kraftiga abstinenssymtom och vid allvarligt delirium tremens remitteras pat till somatisk slutenvård. Vid promillehalt över 3 räknas detta som en medicinsk intoxication som kräver medicinsk bedömning och eventuellt övervakning. • Vid aggressivitet/ våldshandlingar ska vederbörande i första hand omhändertas av polisen. En akut medicinskt bedömning kan i vissa fall vara befogad.</p>	<p>Beviljat bistånd till avgiftning BC eller annan institution. Remittering till VC/öppenvårdspsykiatri.</p>	<p>Enligt vårdrutin: "Överenskommelse mellan verksamheterna allmänmedicin, psykiatri, internmedicin och akutmottagningarna gällande patienter med alkoholproblem". <u>Måttliga abstinenssymtom:</u> Primärvårdsläkare ofta i samråd med missbrukshandläggare/behandlingssassistent från kommunen. <u>Kraftiga abstinenssymtom</u> och vid allvarligt delirium tremens remitteras patienten till somatisk slutenvård Vid promillehalt över 3 räknas detta som en medicinsk intoxication som kräver medicinsk bedömning och eventuellt övervakning. Vid aggressivitet/ våldshandlingar ska vederbörande i första hand omhändertas av polisen. En akut medicinsk bedömning kan i vissa fall vara befogad</p> <p>LARO: Substitutionsbehandling</p>	<p>Beroendecentrum: Abstinensbehandling alkohol, narkotika. Medicinsk behandling + psykosocialt stöd/behandling/utredning</p>
<p>Läkemedelsbehandling Alkoholberoende s 10</p>	<p>Tilldelning via distriktssköterska på VC, alternativt samarbete med kommunpsykiatri</p>	<p>Tilldelning via distriktssköterska på VC, alternativt samarbete med kommunpsykiatri</p>	<p>Remittera till vc/öppenvårdspsykiatri. I särskilda fall antabustilldelning i samarbete med vc/öppenvårdspsykiatri.</p>	<p>Disulfiram, Akampros, Naltrexon och Nalmefen.</p> <p>LARO: Antabus</p>	<p>Beroendecentrum: Läkemedelsbehandling utifrån abstinenssymtom/nedtrappningsschema</p>

<p>Läkemedels behandling Nedtrappning av ordinerade läkemedel – bensodiazepiner/opioider s 11</p>	<p>Läkarbedömning, nedtrappning av beroendeframkallande läkemedel samt sköterskeuppföljning med samtal. Ev remiss till Smärtklinik</p>	<p>Läkarbedömning, nedtrappning av beroendeframkallande läkemedel samt sköterskeuppföljning med samtal. Ev remiss till Smärtklinik</p>	<p>Remittering VC/öppenvårdpsykiatri SIP</p>	<p>Vid läkemedelsbehandling som exempelvis centralstimulantia bedöms patienten av läkare samt genomgår viss provtagning innan eventuell läkemedelbehandling sätts in. Alla patienter med centralstimulantia ingår i verksamhetens dispensär. Vid delning av annan medicin kan även Antabus delas. Behandla personer med alkohol-beroende med disulfiram, akamprosät eller naltrexon.</p>	<p>Beroendecentrum: Läkemedelsbehandling utifrån abstinens-symtom/nedtrappnings-schema</p>
<p>Läkemedels behandling av opioidmissbruk/beronde s 12</p>	<p>Läkarbedömning, nedtrappning av beroendeframkallande läkemedel samt sköterskeuppföljning med samtal.</p>	<p>Läkarbedömning, nedtrappning av beroendeframkallande läkemedel samt sköterskeuppföljning med samtal.</p>	<p>Remiss eller egenremiss till LARO-mottagningen http://1177.se/Hittavard/Varmland/Kontakt/Laromottagningen-Centralsjukhuset-Karlstad/</p>	<p>Remiss eller egenremiss till LARO-mottagningen http://1177.se/Hittavard/Varmland/Kontakt/Laromottagningen-Centralsjukhuset-Karlstad/ På uppdrag av LARO medicindelning och provtagning LARO: Enligt HSLF -FS 2016:1</p>	<p>Beroendecentrum: Läkemedelsbehandling utifrån abstinenssymtom/nedtrappnings-schema</p>
<p>Psykologisk och psykosocial behandling Alkohol S 13</p>	<p>Samtalsstöd Samarbete med kommunens beroendeenhet</p>	<p>Samtalsstöd Samarbete med kommunens beroendeenhet</p>	<p>Beviljat bistånd till öppenvårdsinsatser i form av samtal, kontaktperson, familjehemsplacering eller institutionsplacering. Gruppbehandling och gruppstöd samt möjlighet till sysselsättning.</p>	<p>MI, KBT Kontakt tas med socialpsykiatri vid behov. MET så snart som utbildning skett. LARO: Samtalsstöd Återfallsprevention</p>	<p>Beroendecentrum: Sessioner i Återfallsprevention Övrigt: NADA, Friskvård</p>
<p>Psykologisk och psykosocial behandling Bensodiazepiner s 13</p>	<p>Upptäcka och remittera till psykiatri</p>	<p>Upptäcka och remittera till psykiatri</p>	<p>Beviljat bistånd till öppenvårdsinsatser i form av samtal, kontaktperson, familjehemsplacering eller institutionsplacering. Gruppbehandling och gruppstöd samt möjlighet till sysselsättning.</p>	<p>MI, KBT Kontakt tas med socialpsykiatri vid behov. MET så snart som utbildning skett. Remittera till ILN. LARO: Samtalsstöd Återfallsprevention</p>	<p>Beroendecentrum: Sessioner i Återfallsprevention Övrigt: NADA, Friskvård</p>
<p>Psykologisk och psykosocial behandling Cannabis s14</p>	<p>Upptäcka och remittera till psykiatri eller hänvisning till socialtjänstens behandling</p>	<p>Upptäcka och remittera till psykiatri eller hänvisning till socialtjänstens behandling</p>	<p>Beviljat bistånd till öppenvårdsinsatser i form av samtal, kontaktperson, familjehemsplacering eller institutionsplacering. Gruppbehandling och gruppstöd samt möjlighet till sysselsättning. HAP</p>	<p>MI, KBT Kontakt tas med socialpsykiatri vid behov. MET så snart som utbildning skett. Remiss till LARO och Beroendecentrum. LARO: Samtalsstöd Återfallsprevention</p>	<p>Beroendecentrum: Psykosocial behandling enligt HAP-manual Övrigt: NADA, Friskvård</p>

Psykologisk och psykosocial behandling Central stimulantia s 14	Upptäcka och remittera till psykiatri eller hänvisning till socialtjänstens behandling	Upptäcka och remittera till psykiatri eller hänvisning till socialtjänstens behandling	Beviljat bistånd till öppenvårdsinsatser i form av samtal, kontaktperson, familjehemsplacering eller institutionsplacering. Gruppbehandling och gruppstöd samt möjlighet till sysselsättning.	MI, KBT Kontakt tas med socialpsykiatri vid behov. MET så snart som utbildning skett. LARO: Samtalsstöd Återfallsprevention	Beroendecentrum: Sessioner i Återfallsprevention Övrigt: NADA, Friskvård
Psykologisk och psykosocial behandling Opioider s 14	Upptäcka och remittera till psykiatri eller hänvisning till socialtjänstens behandling	Upptäcka och remittera till psykiatri eller hänvisning till socialtjänstens behandling	Beviljat bistånd till öppenvårdsinsatser i form av samtal, kontaktperson, familjehemsplacering eller institutionsplacering. Gruppbehandling och gruppstöd samt möjlighet till sysselsättning.	MI, KBT Kontakt tas med socialpsykiatri vid behov. MET så snart som utbildning skett. Remiss till LARO LARO: Samtalsstöd Återfallsprevention	Beroendecentrum: Sessioner i Återfallsprevention Övrigt: NADA, Friskvård
Psykosociala stödinsatser: -arbetsrelaterade s 15	Upptäcka och remittera till psykiatri	Kontakt med socialtjänst SIP	SIP och Slussen (samarbete mellan socialtjänsten och arbetsmarknadsavd.)	Delat ansvar med socialtjänsten för personer med samsjuklighet. SIP. LARO: SIP	-
Psykosociala stödinsatser: -boendestöd s 15	Kontakt med socialtjänst SIP	Kontakt med socialtjänst SIP	Beslut om boendestöd görs i samråd med hemtjänst och socialpsykiatri i det individuella ärendet	Socialtjänstens ansvar. LARO: SIP	-
Psykosociala stödinsats -anhöriga/närstående s 15	Samtalsstöd Samarbete med kommunens beroendeenhet	Samtalsstöd Samarbete med kommunens beroendeenhet	Reflexen (stödgrupp för barn) Anhöriggrupp, individuellt samtalsstöd.	Anmälningsskyldighet till socialtjänsten upp till 18 år. Hälso- och sjukvården skall särskilt beakta barns behov av råd, stöd och information. Information om att Reflexen finns för barn och ungdomar. LARO: Erbjuder barnsamtal Kontaktar socialtjänst vid sidomissbruk Erbjuder samtal närstående, om det efterfrågas	Beroendecentrum: Erbjuder barnsamtal. Välkomnar barnbesök Samtalar/screenar "Våld i nära relation", FREDA
Behandling vid samsjuklighet s 16/17	Kontakt med psykiatri ev vårdgrannar samt socialtjänst. SIP	Kontakt med psykiatri ev vårdgrannar samt socialtjänst. SIP	Utredning, bedömning och behandling. Samordnad individuell plan skall alltid upprättas tillsammans med patienten och klienten och annan vårdgivare. Vård- och stödinsatser gemensamt med Landstinget.	Sedvanlig psykiatrisk bedömning och behandling. Samordnad individuell plan skall alltid upprättas tillsammans med patienten och socialtjänsten eller annan vårdgrannar. Vård- och stödinsatser gemensamt med socialtjänsten. SIP. LARO: Laromottagningens ÖL handhar all öppenvårdspsykiatri. Vid somatiska besvär hänvisas patient till VC.	Beroendecentrum: Vid behov medicinsk behandling av båda tillstånden - psykiskt/beroende. Vid behov medicinsk behandling/åtgärd av fysiskt tillstånd som behöver vård. NP-screening samt tillgänglig psykologsamtal Första linjen unga norra Kontakt med psykiatri ev vårdgrannar samt socialtjänst. SIP

<p>Ungdomar med missbruk och beroende s 18</p>	<p>Vc har uppdrag att upptäcka och remittera vidare. Kontakt med socialtjänst.</p> <p>Länsöverenskommelse för barn och unga i risk- och missbruk-från upptäckt till behandling</p>	<p>Vc har uppdrag att upptäcka och remittera vidare. Kontakt med socialtjänst.</p> <p>Länsöverenskommelse för barn och unga i risk- och missbruk-från upptäckt till behandling</p>	<p>Hänvisar till Värmlands länsöverenskommelse för barn och unga vid risk- och missbruk.</p> <p>Länsöverenskommelse för barn och unga i risk- och missbruk-från upptäckt till behandling</p>	<p>Hänvisar till Värmlands länsöverenskommelse för barn och unga vid risk- och missbruk.</p> <p>Länsöverenskommelse för barn och unga i risk- och missbruk-från upptäckt till behandling</p> <p>LARO: Från 20 år.</p>	<p>Beroendecentrum: Från 18 år – abstinensvård enligt vuxenpraxis Första linjen Upptäcka och remittera vidare. Hänvisar till Värmlands länsöverenskommelse för barn och unga vid risk- och missbruk.</p> <p>Länsöverenskommelse för barn och unga i risk- och missbruk-från upptäckt till behandling</p>
<p>Missbruk och graviditet s 18</p>	<p>Screenas vid inskrivning på BMM. Kontakt tas med MHV-psykolog och socialtjänst</p>	<p>Screenas vid inskrivning på BMM. Kontakt tas med MHV-psykolog och socialtjänst</p>	<p>Rådgivning. Utredning SoL 11:1 Följa rutiner om stöd till gravida, MVC-familjecentralen, MI</p>	<p>Hjälp till kontakt med socialtjänst.</p> <p>Enligt Vårdprogram "Missbruk och graviditet"</p> <p>LARO: Ev ändring i medicinering. Vid behov kontakt med mödravården, socialtjänst och förlossningen.</p>	<p>Beroendecentrum: Enligt Länsöverenskommelsen (s 18)</p>
<p>Brukar-medverkan s 18</p>	<p>Patienten skall vara delaktig i vården</p>	<p>Patienten skall vara delaktig i vården</p>	<p>Eget brukarråd finns inte för närvarande i Torsby, vid behov tas kontakt med brukarrådet i Karlstad.</p>	<p>Brukarföreningar, brukarråd Beroendecentrum Värmland.</p> <p>LARO: Hänvisar till Brukarrådets dag i Förgätmigej i Psykiatrihusets entré</p>	<p>Beroendecentrum: Brukarenkäter vid avslutat vårddid. Brukarrådsbesök varje vecka på avdelningen. Brukarstyrda brukarrevisioner har genomförts vart annat år</p>
<p>Dopningsmissbruk s 22-29</p>	<p>I Norra är det framförallt Torsby VC som tar emot dopingpatienter. Övriga vårdcentraler i Norra hänvisar till Torsby VC i första hand.</p> <p>Upptäcka, remittera till specialistfunktion</p>	<p>Upptäcka, remittera till specialistfunktion</p>	<p>Utredning och behandling.</p> <p>Enligt Länsöverenskommelse "Vård och stöd vid missbruk och beroende" Vård och stöd vid missbruk och beroende i Värmland</p>	<p>Utredning och behandling.</p> <p>Enligt Länsöverenskommelse "Vård och stöd vid missbruk och beroende" Vård och stöd vid missbruk och beroende i Värmland</p> <p>LARO: Enligt Länsöverenskommelse "Vård och stöd vid missbruk och beroende" Vård och stöd vid missbruk och beroende i Värmland</p>	<p>Beroendecentrum: Enligt Länsöverenskommelse "Vård och stöd vid missbruk och beroende" Vård och stöd vid missbruk och beroende i Värmland</p> <p>Första linjen unga norra: Upptäcka, remittera till specialistfunktion</p>

<p>Spelmissbruk/ Beroende S30-38 Länsöverenskommelse</p>	<p>Personer som söker vårdcentralen med anledning av spelmissbruk men inte har kontakt på annan enhet skall få hjälp med sitt spelmissbruk via vårdcentralen Folkhälsomyndigheten - nytt från 1 jan 2018</p> <p>Anmälningsplikt till socialtjänsten upp till 18 år. Hälso- och sjukvården skall särskilt beakta barns behov av råd, stöd och information. Information om att Reflexen finns för barn och ungdomar.</p>	<p>Personer som söker vårdcentralen med anledning av spelmissbruk men inte har kontakt på annan enhet skall få hjälp med sitt spelmissbruk via vårdcentralen Folkhälsomyndigheten - nytt från 1 jan 2018</p> <p>Anmälningsplikt till socialtjänsten upp till 18 år. Hälso- och sjukvården skall särskilt beakta barns behov av råd, stöd och information. Information om att Reflexen finns för barn och ungdomar.</p>	<p>Personer med kontakt inom socialtjänsten för annat missbruk och som samtidigt har spelmissbruk skall få hjälp med sitt spelmissbruk inom socialtjänsten Folkhälsomyndigheten - nytt från 1 jan 2018</p> <p>I de fall personen har kontakt både inom socialtjänst och psykiatri behövs SIP genomföras för att bedöma var personen skall få sin behandling</p> <p>Vid uttalad samsjuklighet och behov av extern behandling skall det ekonomiska ansvaret/fördelningen vara tydlig</p>	<p>Personer med kontakt inom psykiatri och som samtidigt har spelmissbruk skall få hjälp med sitt spelmissbruk inom psykiatri Folkhälsomyndigheten - nytt från 1 jan 2018</p> <p>I de fall personen har kontakt både inom socialtjänst och psykiatri behövs SIP genomföras för att bedöma var personen skall få sin behandling</p> <p>Vid uttalad samsjuklighet och behov av extern behandling skall det ekonomiska ansvaret/fördelningen vara tydlig</p> <p>Anmälningsplikt till socialtjänsten upp till 18 år. Hälso- och sjukvården skall särskilt beakta barns behov av råd, stöd och information. Information om att Reflexen finns för barn och ungdomar.</p> <p>LARO: Vid utredning och bedömning av sökande till substitutionsbehandling uppmärksamma spelproblem</p> <p>NP-mottagningen: Screening och ev. insats för spelproblem görs av remitterande vårdgivare.</p>	<p>Beroendecentrum: Uppmärksamma, screena och bedöma spelproblem Första linjen och ungdomsmottagningar: Har ansvar för att upptäcka och därefter lotsa vidare till annan vårdgivare inom socialtjänst eller hälso- och sjukvård Anmälningsplikt till socialtjänsten upp till 18år. Hälso- och sjukvården skall särskilt beakta barns behov av råd, stöd och information. Information om att Reflexen finns för barn och ungdomar.</p>
<p>Spelmissbruk/ Bedömnings- instrument S37</p>	<p>Upptäcka/bedöma: NODS-PERC Utreda/bedöma: NODS eller PGSI ICD10, DSM5 Folkhälsomyndigheten - screeninginstrument</p>	<p>Upptäcka/bedöma: NODS-PERC Utreda/bedöma: NODS eller PGSI ICD10, DSM5 Folkhälsomyndigheten - screeninginstrument</p>	<p>Upptäcka/bedöma: NODS-PERC Utreda/bedöma: NODS eller PGSI Folkhälsomyndigheten - screeninginstrument</p>	<p>Upptäcka/bedöma: NODS-PERC Utreda/bedöma: NODS eller PGSI ICD10, DSM5 Folkhälsomyndigheten - screeninginstrument</p> <p>LARO: Upptäcka spelproblem NODS-PERC Utreda/bedöma spelproblem - NODS eller PGSI</p> <p>NP-mottagningen: Utförs av remitterande vårdgivare</p>	<p>Beroendecentrum: Använder ASI-spel samt NODS</p> <p>Första linjen och ungdomsmottagningar: Upptäcka/bedöma: NODS-PERC Folkhälsomyndigheten - screeningsinstrument Vid upptäckt lotsas personen vidare till rätt instans inom socialtjänst eller hälso- och sjukvård</p>

<p>Spelmissbruk/ Behandling S37</p>	<p>Psykologisk och psykosocial behandling: KBT med inriktning på spelmissbruk/beroende KBT med inriktning på spelmissbruk/beroende med MI Psykosocialt stöd och rådgivning</p>	<p>Psykologisk och psykosocial behandling: KBT med inriktning på spelmissbruk/beroende KBT med inriktning på spelmissbruk/beroende med MI Psykosocialt stöd och rådgivning</p>	<p>Psykologisk och psykosocial behandling: KBT med inriktning på spelmissbruk/beroende KBT med inriktning på spelmissbruk/beroende med MI Psykosocialt stöd och rådgivning Ekonomiskt bistånd Skuldsanering</p>	<p>Psykologisk och psykosocial behandling: KBT med inriktning på spelmissbruk/beroende KBT med inriktning på spelmissbruk/beroende med MI Psykosocialt stöd och rådgivning</p> <p>LARO: Utförs av annan vårdgivare – socialtjänst eller öppenvårdspsykiatrisk mottagning. SIP kan förekomma.</p> <p>NP-mottagningen: Utförs av remitterande vårdgivare</p>	<p>Beroendecentrum: Behov av insats för spelproblem meddelas respektive uppdragsgivare inom socialtjänst.</p> <p>Första linjen och ungdomsmottagningar: Utförs av annan vårdgivare inom socialtjänst eller hälsa- och sjukvård. SIP kan förekomma</p>
--	--	--	---	--	---

Rubrik	VC i Hagfors/Ekshärad	Socialtjänsten I Hagfors kommun	Psykiatriska Öppenvården	Gemensamma verksamheter
Kontaktuppgifter	010-83 477 55 kontakttelefon för andra myndigheter, härifrån slussas man vidare till rätt vårdgivare i Hagfors eller Ekshärad	Växel 0563-185 00 Fax 0563-186 18, Barn och ungdomsgruppen 18-20 år Fax 0563-186 17, Vuxengruppen Socialjour; akuta situationer utanför kontorstid 076-13 95 359	Psykiatrisk mottagning Hagfors Sjuksköterska 010-83 476 66 LARO-mottagningen 010-83 19 751 Laro: Egenremiss, remiss från socialtjänst, frivård eller hälso-och sjukvården.	Beroendecentrum Värmland Tel: 010-831 98 47 https://varmlandsvardforbund.se/om-oss/beroendecentrum/ Vårdbegäran via socialtjänst i hemkommun Första linjen unga norra Tfn 0563-476 49 Tillnyktringsenheten (TNE) 010-831 98 54 Psykiatriska akutmottagningen Karlstad www.regionvarmland.se/tne Sprututbytesmottagningen 010-831 98 54 Måndag och torsdag 13:00-16:00 Centralsjukhuset, Hus 4, Karlstad
Prevention och tidiga Insatser s 9	Målet är att alla patienter tillfrågas om tobak, alkohol och motionsvanor. Upptäcka riskbruk och beroende	ANDT arbete i kommunen Familjecentral-upptäcka, ge information och råd Ungdomsmottagning-upptäcka, ge information och råd Frågor om levnadsvanor i möte med alla klienter inom socialtjänsten samt rådgivning i tidigt skede.	Vid behov används M.I.N.I., AUDIT och DUDIT som komplement för tidig upptäckt av missbruk eller beroende. I mötet med samtliga patienter berörs frågan om eventuellt missbruk samt vid behov används AUDIT och DUDIT.	Första linjen unga norra Länsöverenskommelse för barn och unga i risk- och missbruk-från upptäckt till behandling Vid behov använda AUDIT/DUDIT som komplement för tidig upptäckt av missbruk eller beroende.
Bedömningsinstrument s 9	Bedömning utifrån de uppgifter som kommer fram vid besök inom ALM. AUDIT DUDIT	<ul style="list-style-type: none"> AUDIT/DUDIT AUDIT-e/DUDIT-e ASI IDS 100 	AUDIT, DUDIT, Alkohol-E och DUDIT-E. LARO: EQ-5D, AUDIT/DUDIT, ASI, IDS100,	Beroendecentrum: AUDIT/DUDIT, Alkohol-E/DUDIT-E, ASI, IDS100, SCL90, HAD, KASAM, FREDA Första linjen unga norra: AUDIT/DUDIT
Medicinska test alkohol s 10	Blodprover: EtG, CDT, ALAT, ASAT, MVC, mfl Alkometer Peth	I samband med utredning/insats: <ul style="list-style-type: none"> Alkometermätning 	Alkometer används i de fall nykterhet skall måste påvisas innan medicindelning. EtG och EtS Peth, CDT, GT, ASAT, ALAT Peth eller CDT i blodprov LARO: Blodprover: EtG, CDT, ALAT, ASAT, MVC, mfl Alkometer	Beroendecentrum: Alkometer vid inskrivning Övrigt: Blodstatus, leverstatus, hepatit, HIV, puls, blodtryck, somatisk undersökning

Medicinska test droger s 10	Bistå med övervakat urinprov (labb) Blodprover	I samband med utredning/insats: <ul style="list-style-type: none"> • Urinstickor multi-15 och singel • Vid positivt test skickas efter bedömning provet för analys 	Provtagning sker i de fall läkemedelsbehandling kräver drogfrihet. Psykiatri kan vara behjälplig med provtagning avseende droger gentemot socialtjänsten i de fall patienten är känd inom psykiatri. <p>LARO: Salivprover Urinstickor multi – 15 Urinprov, lab Blodprover: koncentrationsprover,</p>	Beroendecentrum: U-stickor, snabbtest U-prov, lab. Övrigt: Blodstatus, leverstatus, hepatit, HIV, puls, blodtryck, somatisk undersökning
Abstinensbehandling s 11	Enl. vårdrutin. Överenskommelse mellan verksamheterna allmänmedicin, psykiatri, internmedicin och akutmottagningarna gällande patienter med alkoholproblem. <p>Måttliga abstinenssymtom: Primärvårdsläkare ofta i samråd med missbrukshandläggare/ behandlingsassistent. Kraftiga abstinenssymtom och vid allvarligt delirium tremens remitteras pat till somatisk slutenvård. Vid promillehalt över 3 räknas detta som en medicinsk intoxication som kräver medicinsk bedömning och eventuellt övervakning.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vid aggressivitet/ våldshandlingar ska vederbörande i första hand omhändertas av polisen. En akut medicinsk bedömning kan i vissa fall vara befogad. 	Hänvisning till Regionen SIP	Enligt vårdrutin: "Överenskommelse mellan verksamheterna allmänmedicin, psykiatri, internmedicin och akutmottagningarna gällande patienter med alkoholproblem". <p>Måttliga abstinenssymtom: Primärvårdsläkare ofta i samråd med missbrukshandläggare/ behandlingsassistent från kommunen. Kraftiga abstinenssymtom och vid allvarligt delirium tremens remitteras patienten till somatisk slutenvård. Vid promillehalt över 3 räknas detta som en medicinsk intoxication som kräver medicinsk bedömning och eventuellt övervakning. Vid aggressivitet/våldshandlingar ska vederbörande i första hand omhändertas av polisen. En akut medicinsk bedömning kan i vissa fall vara befogad</p> <p>LARO: Substitutionsbehandling</p>	Beroendecentrum: Abstinensbehandling alkohol, narkotika. Medicinsk behandling + psykosocialt stöd/behandling/utredning
Läkemedelsbehandling Alkoholberoende s 10	Tilldelning via sköterska på VC, alternativt samarbete med kommunpsykiatri	Hänvisning/remiss till landstinget SIP <p>Möjlighet kan finnas med tilldelning av medicin i ärenden där det finns pågående insats. Beslut krävs om HSL-insats</p>	Disulfiram, Akamprosot, Naltrexon och Nalmefen. <p>LARO: Antabus</p>	Beroendecentrum: Läkemedelsbehandling utifrån abstinenssymtom/nedtrappnings-schema

Läkemedelsbehandling Nedtrappning av ordinerade läkemedel – bensodiazepiner/opioider s 11	Nedtrappning av läkemedel enligt LiV rekommendationer på vårdcentral. Remiss till Smärtkliniken.	Hänvisning till Regionen	Vid läkemedelsbehandling som exempelvis centralstimulantia bedöms patienten av läkare samt genomgår viss provtagning innan eventuell läkemedelsbehandling sätts in. Alla patienter med centralstimulantia ingår i verksamhetens dispensär. Vid delning av annan medicin kan även Antabus delas. Behandla personer med alkoholberoende med disulfiram, akamprosat eller naltrexon.	Beroendecentrum: Läkemedelsbehandling utifrån abstinenssymtom/nedtrappnings-schema
Läkemedelsbehandling av opioidmissbruk/beroende s 12	Hänvisning/remiss till LARO	Hänvisning till LARO	LARO: Enligt HSLF -FS 2016:1	Beroendecentrum: Läkemedelsbehandling utifrån abstinenssymtom/nedtrappnings-schema
Psykologisk och psykosocial behandling Alkohol S 13	Insatser från samtalsmottagning med MI och KBT på vårdcentral.	Efter biståndsbeslut: <ul style="list-style-type: none"> • Stöd via kommunens öppenvård genom specialpedagoger <ul style="list-style-type: none"> ○ CRA ○ ÅP ○ MI ○ ACRA • Behandling på institution och i familjehem 	MI, KBT Kontakt tas med socialpsykiatri vid behov. MET så snart som utbildning skett. LARO: Samtalsstöd Återfallsprevention	Beroendecentrum: Sessioner i Återfallsprevention Övrigt: NADA, Friskvård
Psykologisk och psykosocial behandling Bensodiazepiner s 13	Insatser från samtalsmottagning med MI och KBT på vårdcentral. MET så snart som utbildning skett.	Efter biståndsbeslut <ul style="list-style-type: none"> • Stöd via kommunens öppenvård genom specialpedagoger <ul style="list-style-type: none"> ○ CRA ○ ÅP ○ MI ○ ACRA • Behandling på institution och i familjehem 	MI, KBT Kontakt tas med socialpsykiatri vid behov. MET så snart som utbildning skett. LARO: Samtalsstöd Återfallsprevention	Beroendecentrum: Sessioner i Återfallsprevention Övrigt: NADA, Friskvård
Psykologisk och psykosocial behandling Cannabis s14	Upptäcka och remittera till psykiatri eller hänvisning till socialtjänstens behandling	Efter biståndsbeslut <ul style="list-style-type: none"> • Stöd via kommunens öppenvård genom socialpedagoger <ul style="list-style-type: none"> ○ CRA ○ ÅP ○ ACRA ○ MI • Behandling på institution och i familjehem. 	MI, KBT Kontakt tas med socialpsykiatri vid behov. MET så snart som utbildning skett. LARO: Samtalsstöd Återfallsprevention	Beroendecentrum: Psykosocial behandling enligt HAP-manual Övrigt: NADA, Friskvård

Psykologisk och psykosocial behandling Centralstimulantia s 14	Upptäcka och remittera till psykiatrin eller hänvisning till socialtjänstens behandling	Efter biståndsbeslut <ul style="list-style-type: none"> • Stöd via kommunens öppenvård genom socialpedagoger <ul style="list-style-type: none"> ○ ÅP ○ CRA ○ MI ○ ACRA • Behandling på institution och i familjehem. 	MI, KBT Kontakt tas med socialpsykiatrin vid behov. MET så snart som utbildning skett. LARO: Samtalsstöd Återfallsprevention	Beroendecentrum: Sessioner i Återfallsprevention Övrigt: NADA, Friskvård
Psykologisk och psykosocial behandling Opioider s 14	Upptäcka och remittera till psykiatrin eller hänvisning till socialtjänstens behandling	Efter biståndsbeslut <ul style="list-style-type: none"> • Stöd via kommunens öppenvård genom socialpedagoger <ul style="list-style-type: none"> ○ CRA ○ MI ○ ÅP ○ ACRA • Behandling på institution och i familjehem. 	MI, KBT Kontakt tas med socialpsykiatrin vid behov. MET så snart som utbildning skett. Remiss till LARO LARO: Samtalsstöd Återfallsprevention	Beroendecentrum: Sessioner i Återfallsprevention Övrigt: NADA, Friskvård
Psykosociala stödinsatser: -arbetsrelaterade s 15	-	Efter biståndsbeslut: <ul style="list-style-type: none"> • Vid drogfrihet sysselsättning via ESA vid pågående försörjningsstöd. 	Delat ansvar med socialtjänsten för personer med samsjuklighet. SIP.	-
Psykosociala stödinsatser: -boendestöd s 15	-	Möjlighet till boendestöd, som söks genom socialpsykiatrin, som finns inom verksamheten för LSS och socialpsykiatri Efter biståndsbeslut <ul style="list-style-type: none"> • Bostadssociala kontrakt • Hyresgaranti • Jurlägenhet 	Socialtjänstens ansvar. LARO: SIP	-
Psykosociala stödinsatser: -anhöriga/närstående s 15	-	Information, råd och stöd i kontakt med socialekreterare Anhörigstöd genom socialpedagoger i öppenvården Webbaserat anhörigstöd – En bra plats FREDA Screeningsinstrument för "Våld i nära relation"	Anmälningsplikt till socialtjänsten upp till 18 år. Hälso- och sjukvården skall särskilt beakta barns behov av råd, stöd och information. Information om att Reflexen finns för barn och ungdomar. LARO: Erbjuder barnsamtal Kontaktar socialtjänst vid sidomissbruk Erbjuder samtal närstående, om det efterfrågas	Beroendecentrum: Erbjuder barnsamtal. Välkomnar barnbesök Samtalar/screenar "Våld i nära relation", FREDA

<p>Behandling vid samsjuklighet s 16/17</p>	<p>Allmänmedicin medverkar för behandling av somatisk problematik. SIP används</p>	<p>Samordnad individuell plan (SIP) tillsammans med berörda vårdgivare. Beträffande behandling se ovan.</p>	<p>Sedvanlig psykiatrisk bedömning och behandling. Samordnad individuell plan skall alltid upprättas tillsammans med patienten och socialtjänsten eller annan vårdgranne. Vård- och stödinsatser gemensamt med socialtjänsten. SIP. LARO: LARO-mottagningens ÖL handhar all öppenvårdspsykiatri. Vid somatiska besvär hänvisas patient till VC.</p>	<p>Beroendecentrum: Vid behov medicinsk behandling av båda tillstånden -psykiskt/beroende. Vid behov medicinsk behandling/åtgärd av fysiskt tillstånd som behöver vård. NP-screening samt tillgång psykologsamtal Första linjen unga norra Kontakt med psykiatri ev vårdgrannar samt socialtjänst. SIP</p>
<p>Ungdomar med missbruk och beroende s 18</p>	<p>Tidig upptäckt av riskbruk och beroende Alla vårdgivare inom allmänmedicin Målet är att alla patienter tillfrågas om tobak, alkohol och motionsvanor. AUDIT och DUDIT används Länsöverenskommelse för barn och unga i risk- och missbruk-från upptäckt till behandling</p>	<p>Från 18 år: vård och behandling enligt överenskommelse för vuxna Länsöverenskommelse för barn och unga i risk- och missbruk-från upptäckt till behandling</p>	<p>Hänvisar till Värmlands länsöverenskommelse för barn och unga vid risk- och missbruk. Länsöverenskommelse för barn och unga i risk- och missbruk-från upptäckt till behandling LARO: Från 20 år.</p>	<p>Beroendecentrum: Från 18 år – abstinensvård enligt vuxenpraxis Första linjen Upptäcka och remittera vidare. Hänvisar till Värmlands länsöverenskommelse för barn och unga vid risk- och missbruk. Barn och unga och familjehälsa: Målet för ungdomsmottagningen är att alla patienter tillfrågas om tobak, alkohol och motionsvanor. AUDIT och DUDIT används Länsöverenskommelse för barn och unga i risk- och missbruk-från upptäckt till behandling</p>
<p>Missbruk och graviditet s 18</p>	<p>Tidig upptäckt av riskbruk och beroende i samband med graviditet Målet är att alla patienter tillfrågas om tobak, alkohol och motionsvanor. Kontakt tas med Socialtjänsten och MHV-psykiolog AUDIT och DUDIT används Enligt Vårdprogram "Missbruk och graviditet"</p>	<p>SIP Efter biståndsbeslut <ul style="list-style-type: none"> • Abstinensbehandling • Behandling på institution • Behandling i öppenvård Överlämnande av information till Barn och ungdomsgruppen vid oro för ofött barn.</p>	<p>Hjälp till kontakt med socialtjänst. Enligt Vårdprogram "Missbruk och graviditet" LARO: Ev ändring i medicinering. Vid behov kontakt med mödravården, socialtjänst och förlossningen.</p>	<p>Beroendecentrum: Enligt länsöverenskommelse (s 18) Barn och unga och familjehälsa: Tidig upptäckt av riskbruk och beroende i samband med graviditet Målet är att alla patienter tillfrågas om tobak, alkohol och motionsvanor. Kontakt tas med Socialtjänsten och MHV-psykiolog AUDIT och DUDIT används Enligt Vårdprogram "Missbruk och graviditet"</p>
<p>Brukarmedverkan s 18</p>	<p>Den enskildes medverkan i alla utredningar, beslut och insatser är av grundläggande betydelse.</p>	<p>Den enskildes medverkan i alla utredningar, beslut och insatser är av grundläggande betydelse.</p>	<p>Brukarföreningar, brukarråd Beroendecentrum Värmland. LARO: Hänvisar till Brukarrådets dag i Förgätmigej i Psykiatrihusets entré</p>	<p>Beroendecentrum: Brukarenkäter vid avslutat vårdtid. Brukarrådsbesök varje vecka på avdelningen. Brukarstyrda brukarrevisioner har genomförts vart annat år</p>

<p>Dopningsmissbruk s 22-29</p>	<p>I Norra är det framförallt Torsby VC som tar emot dopingpatienter. Övriga vårdcentraler i Norra hänvisar till Torsby VC i första hand.</p> <p>Upptäcka och remittera vidare till specialistnivå Vård och stöd vid missbruk och beroende i Värmland</p>	<p>Enligt Länsöverenskommelse "Vård och stöd vid missbruk och beroende" Vård och stöd vid missbruk och beroende i Värmland</p> <p>Efter biståndsbeslut stöd via socialpedagoger i öppenvård.</p>	<p>Utredning och behandling.</p> <p>Enligt Länsöverenskommelse "Vård och stöd vid missbruk och beroende" Vård och stöd vid missbruk och beroende i Värmland</p> <p>LARO: Enligt Länsöverenskommelse "Vård och stöd vid missbruk och beroende" Vård och stöd vid missbruk och beroende i Värmland</p>	<p>Beroendecentrum: Enligt Länsöverenskommelse "Vård och stöd vid missbruk och beroende" Vård och stöd vid missbruk och beroende i Värmland</p> <p>Första linjen unga norra: Upptäcka, remittera till specialistfunktion</p>
<p>Spelmissbruk/beroende S 30-38 Länsöverenskommelse</p>	<p>Personer som söker vårdcentralen med anledning av spelmissbruk men inte har kontakt på annan enhet skall få hjälp med sitt spelmissbruk via vårdcentralen Folkhälsomyndigheten - nytt från 1 jan 2018</p> <p>Anmälningsplikt till socialtjänsten upp till 18 år. Hälso- och sjukvården skall särskilt beakta barns behov av råd, stöd och information.</p>	<p>Folkhälsomyndigheten - nytt från 1 jan 2018</p> <p>I de fall personen har kontakt både inom socialtjänst och psykiatri behövs SIP genomföras för att bedöma var personen skall få sin behandling</p> <p>Vid uttalad samsjuklighet och behov av extern behandling skall det ekonomiska ansvaret/fördelningen vara tydlig</p>	<p>Personer med kontakt inom psykiatri och som samtidigt har spelmissbruk skall få hjälp med sitt spelmissbruk inom psykiatri Folkhälsomyndigheten - nytt från 1 jan 2018</p> <p>I de fall personen har kontakt både inom socialtjänst och psykiatri behövs SIP genomföras för att bedöma var personen skall få sin behandling</p> <p>Vid uttalad samsjuklighet och behov av extern behandling skall det ekonomiska ansvaret/fördelningen vara tydlig</p> <p>Anmälningsplikt till socialtjänsten upp till 18 år. Hälso- och sjukvården skall särskilt beakta barns behov av råd, stöd och information. Information om att Reflexen finns för barn och ungdomar.</p> <p>LARO: Vid utredning och bedömning av sökande till substitutionsbehandling uppmärksamma spelproblem</p> <p>NP-mottagningen: Screening och ev. insats för spelproblem görs av remitterande vårdgivare.</p>	<p>Beroendecentrum: Uppmärksamma, screena och bedöma spelproblem Första linjen och ungdomsmottagningar: Har ansvar för att upptäcka och därefter lotsa vidare till annan vårdgivare inom socialtjänst eller hälsa- och sjukvård Anmälningsplikt till socialtjänsten upp till 18år. Hälso- och sjukvården skall särskilt beakta barns behov av råd, stöd och information. Information om att Reflexen finns för barn och ungdomar.</p>

Spelmissbruk/ Bedömningsinstrument S37	Upptäcka/bedöma: NODS-PERC Utreda/bedöma: NODS eller PGSI ICD10, DSM5 Folkhälsomyndigheten - screeninginstrument	Upptäcka/bedöma: NODS-PERC Utreda/bedöma: NODS eller PGSI Folkhälsomyndigheten - screeninginstrument	Upptäcka/bedöma: NODS-PERC Utreda/bedöma: NODS eller PGSI ICD10, DSM5 Folkhälsomyndigheten - screeninginstrument LARO: Upptäcka spelproblem - NODS-PERC Utreda/bedöma spelproblem - NODS eller PGSI NP-mottagningen: Utförs av remitterande vårdgivare	Beroendecentrum: Använder ASI-spel samt NODS Första linjen och ungdomsmottagningar: Upptäcka/bedöma: NODS-PERC Folkhälsomyndigheten - screeningsinstrument Vid upptäckt lotsas personen vidare till rätt instans inom socialtjänst eller hälsa- och sjukvård
Spelmissbruk/ Behandling S37	Psykologisk och psykosocial behandling: KBT med inriktning på spelmissbruk/beroende KBT med inriktning på spelmissbruk/beroende med MI Psykosocialt stöd och rådgivning	Psykologisk och psykosocial behandling: KBT med inriktning på spelmissbruk/beroende KBT med inriktning på spelmissbruk/beroende med MI Psykosocialt stöd och rådgivning Ekonomiskt bistånd Skuldsanering	Psykologisk och psykosocial behandling: KBT med inriktning på spelmissbruk/beroende KBT med inriktning på spelmissbruk/beroende med MI Psykosocialt stöd och rådgivning LARO: Utförs av annan vårdgivare – socialtjänst eller öppenvårdspsykiatrisk mottagning. SIP kan förekomma. NP-mottagningen: Utförs av remitterande vårdgivare	Beroendecentrum: Behov av insats för spelproblem meddelas respektive uppdragsgivare inom socialtjänst. Första linjen och ungdomsmottagningar: Utförs av annan vårdgivare inom socialtjänst eller hälsa- och sjukvård. SIP kan förekomma

Rubrik	VC i Sunne	Socialtjänsten i Sunne kommun	Psykiatriska öppenvården	Gemensamma verksamheter
Kontaktuppgifter	DLM 010-831 50 00 BVC 010-831 50 00 BMM 010-831 50 00	Exp 0565-162 60 Fax 0565-160 44	Psykiatrisk mottagning Torsby Sjuksköterska 010-83 473 88 LARO-mottagningen Tel 010-831 98 47 LARO: Egenremiss, remiss från socialtjänst, frivård eller hälso-och sjukvården.	Beroendecentrum Värmland Tel: 054-61 98 47 https://varmlandsvardforbund.se/om-oss/beroendecentrum/ Vårdbegäran via socialtjänst i hemkommun Första linjen unga norra Tfn 0563-476 49 Tillnyktringsenheten (TNE) 010-831 98 54 Psykiatriska akutmottagningen Karlstad www.regionvarmland.se/tne Sprututbytesmottagningen 010-831 98 54 Måndag och torsdag 13:00-16:00 Centralsjukhuset, Hus 4, Karlstad
Prevention och tidiga Insatser s 9	Målet är att alla patienter tillfrågas om tobak, alkohol och fysisk aktivitet. Livsstilsformulär där det är relevant.	Kartlägga missbruk beroende AUDIT DUDIT Rådgivning Kontakt drogterapeut SMADIT	Vid behov används M.I.N.I., AUDIT och DUDIT som komplement för tidig upptäckt av missbruk eller beroende. I mötet med samtliga patienter berörs frågan om eventuellt missbruk samt vid behov används AUDIT och DUDIT.	Första linjen unga norra Länsöverenskommelse för barn och unga i risk- och missbruk-från upptäckt till behandling Vid behov använda AUDIT/DUDIT som komplement för tidig upptäckt av missbruk eller beroende.
Bedömningsinstrument s 9	Bedömning utifrån de uppgifter som kommer fram. Läkarbedömning. Allt dokumenteras. AUDIT/DUDIT	Aktualisering av ärende. AUTID, DUDIT, Alkohol-E/DUDIT-E, ASI, KASAM, SCL90, FREDASIP Bedömning om att ej inleda utredning/inleda utredning	AUDIT, DUDIT, Alkohol-E och DUDIT-E. LARO: EQ-5D, AUDIT/DUDIT, ASI, IDS100,	Beroendecentrum: AUDIT/DUDIT, Alkohol-E/DUDIT-E, ASI, IDS100, SCL90, HAD, KASAM, FREDASIP Första linjen unga norra: AUDIT/DUDIT
Medicinska test alkohol s 10	Alkometer finns på VC. CDT, ASAT, ALAT, GT EtG och EtS Peth	Alkotest Remittering VC för CDT, GT, PEth	Alkometer används i de fall nykterhet skall måste påvisas innan medicindelning. EtG och EtS Peth, CDT, GT, ASAT, ALAT Peth eller CDT i blodprov LARO: Blodprover: EtG, CDT, ALAT,ASAT, MVC, mfl Alkometer	Beroendecentrum: Alkometer vid inskrivning Övrigt: Blodstatus, leverstatus, hepatit, HIV, puls, blodtryck, somatisk undersökning

Medicinska test droger s 10	Bistå med övervakat u-prov (LAB). Blodprov utifrån önskad testning.	Urinprov screening Kemlab för verifikation	Provtagning sker i de fall läkemedelsbehandling kräver drogfrihet. Psykiatrin kan vara behjälplig med provtagning avseende droger gentemot socialtjänsten i de fall patienten är känd inom psykiatrin. LARO: Salivprover Urinstickor multi – 15 Urinprov, lab Blodprover: koncentrationsprover,	Beroendecentrum: U-stickor, snabbtest U-prov, lab. Övrigt: Blodstatus, leverstatus, hepatit, HIV, puls, blodtryck, somatisk undersökning
Abstinensbehandling s 11	Enl vårdrutin: Överenskommelse mellan verksamheterna allmänmedicin, psykiatrin, internmedicin och akutmottagningarna gällande patienter med alkoholproblem. Måttliga abstinenssymtom: Primärvårdsläkare ofta i samråd med missbrukshandläggare/ behandlingsassistent Torsby kommun. Kraftiga abstinenssymtom och vid allvarligt delirium tremens remitteras pat till somatisk slutenvård. Vid promillehalt över 3 räknas detta som en medicinsk intoxikation som kräver medicinsk bedömning och eventuellt övervakning. • Vid aggressivitet/ våldshandlingar ska vederbörande i första hand omhändertas av polisen. En akut medicinskt bedömning kan i vissa fall vara befogad.	Avgiftning BC eller annan institution. Remittering till VC/öppenvårdspsykiatrin. Beroendemottagningen SIP	Enligt vårdrutin: "Överenskommelse mellan verksamheterna allmänmedicin, psykiatrin, internmedicin och akutmottagningarna gällande patienter med alkoholproblem". Måttliga abstinenssymtom: Primärvårdsläkare ofta i samråd med missbrukshandläggare/ behandlingsassistent från kommunen. Kraftiga abstinenssymtom och vid allvarligt delirium tremens remitteras patienten till somatisk slutenvård Vid promillehalt över 3 räknas detta som en medicinsk intoxikation som kräver medicinsk bedömning och eventuellt övervakning. Vid aggressivitet/våldshandlingar ska vederbörande i första hand omhändertas av polisen. En akut medicinsk bedömning kan i vissa fall vara befogad LARO: Substitutionsbehandling	Beroendecentrum: Abstinensbehandling alkohol, narkotika. Medicinsk behandling + psykosocialt stöd/behandling/utredning
Läkemedelsbehandling Alkoholberoende s 10	Hänvisning till beroendemott. Eventuellt receptförskrivning vid läkarkontakt.	Tilldelning av läkemedel, Beroendemottagningen. Remittering VC/öppenvårdspsykiatri	Disulfiram, Akamprosat, Naltrexon och Nalmefen. LARO: Antabus	Beroendecentrum: Läkemedelsbehandling utifrån abstinenssymtom/nedtrappnings-schema

<p>Läkemedelsbehandling Nedtrappning av ordinerade läkemedel – bensodiazepiner/opioider s 11</p>	<p>Listad läkare utformar nedtrappningsschema.</p> <p>Remiss eller egenremiss till LARO-mottagningen http://www.1177.se/Hittavard/Varmland/Kontakt/Laromottagningen-Centralsjukhuset-Karlstad/</p>	<p>SIP Remittering VC/öppenvård psykiatri</p>	<p>Vid läkemedelsbehandling som exempelvis centralstimulantia bedöms patienten av läkare samt genomgår viss provtagning innan eventuell läkemedelsbehandling sätts in. Alla patienter med centralstimulantia ingår i verksamhetens dispensär. Vid delning av annan medicin kan även Antabus delas. Behandla personer med alkoholberoende med disulfiram, akamprosat eller naltrexon</p>	<p>Beroendecentrum: Läkemedelsbehandling utifrån abstinenssymtom/nedtrappningsschema</p>
<p>Läkemedelsbehandling av opioidmissbruk/beroende s 12</p>	<p>LARO: Enligt HSLF -FS 2016:1</p>	<p>Remiss eller egenremiss till LARO-mottagningen.</p>	<p>Remiss eller egenremiss till LARO-mottagningen http://1177.se/Hittavard/Varmland/Kontakt/Laromottagningen-Centralsjukhuset-Karlstad/ På uppdrag av LARO medicindelning och provtagning</p> <p>LARO: Enligt HSLF -FS 2016:1</p>	<p>Beroendecentrum: Läkemedelsbehandling utifrån abstinenssymtom/nedtrappningsschema</p>
<p>Psykologisk och psykosocial behandling Alkohol S 13</p>	<p>Kuratorsinsats utifrån läkarbedömning, Läkarkontakt vid antabusmedicinering Hänvisning till Beroendemottagningen i Sunne</p>	<p>Utredning SoL 11:1 vårdbehandling. Bevilja bistånd till öppenvårdsinsatser i form av stöd och motivationssamtal. CRA, 12-stegsbehandling Institutionsvård.</p>	<p>MI, KBT Kontakt tas med socialpsykiatri vid behov. MET så snart som utbildning skett.</p> <p>LARO: Samtalsstöd Återfallsprevention</p>	<p>Beroendecentrum: Sessioner i Återfallsprevention Övrigt: NADA, Friskvård</p>
<p>Psykologisk och psykosocial behandling Bensodiazepiner s 13</p>	<p>Hänvisning till Beroendemottagning i Sunne</p>	<p>Beroendemottagningen kan ansvara för medicintilldelning samt samtalsstöd. MI</p>	<p>MI, KBT Kontakt tas med socialpsykiatri vid behov. MET så snart som utbildning skett.</p> <p>LARO: Samtalsstöd Återfallsprevention</p>	<p>Beroendecentrum: Sessioner i Återfallsprevention Övrigt: NADA, Friskvård</p>
<p>Psykologisk och psykosocial behandling Cannabis s14</p>	<p>Hänvisning till Beroendemottagningen i Sunne</p>	<p>Utredning SoL 11:1 vårdbehandling Bevilja bistånd till öppenvårdsinsatser i form av stöd och motivationssamtal. Psykosocial behandling enligt HAP-manual Med tillägg av MI eller MET.</p>	<p>MI, KBT Kontakt tas med socialpsykiatri vid behov. MET så snart som utbildning skett.</p> <p>LARO: Samtalsstöd Återfallsprevention</p>	<p>Beroendecentrum: Psykosocial behandling enligt HAP-manual Övrigt: NADA, Friskvård</p>
<p>Psykologisk och psykosocial behandling Centralstimulantia s 14</p>	<p>Hänvisning till Beroendemottagning i Sunne</p>	<p>Utredning SoL 11:1 vårdbehandling Bevilja bistånd till öppenvårdsinsatser i form av stöd och motivationssamtal. CRA, 12-stegsbehandling</p>	<p>MI, KBT Kontakt tas med socialpsykiatri vid behov.</p> <p>LARO: Samtalsstöd Återfallsprevention</p>	<p>Beroendecentrum: Sessioner i Återfallsprevention Övrigt: NADA, Friskvård</p>

<p>Psykologisk och psykosocial behandling Opioider s 14</p>	<p>Remiss eller egenremiss till LARO-mottagningen http://www.1177.se/Hittavard/Varmjand/Kontakt/Laromottagningen-Centralsjukhuset-Karlstad/ Eventuell hänvisning till Beroendemottagning i Sunne</p>	<p>Utredning SoL 11:1 vård behandling Bevilja bistånd till öppenvårdsinsatser i form av stöd och motivationsamtal. CRA</p>	<p>MI, KBT Kontakt tas med socialpsykiatri vid behov. Remiss till LARO LARO: Samtalsstöd Återfallsprevention</p>	<p>Beroendecentrum: Sessioner i Återfallsprevention Övrigt: NADA, Friskvård</p>
<p>Psykosociala stödinsatser: -arbetsrelaterade s 15</p>	<p>Kuratorsinsats, rehabiliteringskoordinatör</p>	<p>AME (arbetsmarknadsenheten), arbetslivsinriktad rehabilitering. Insatser inom "en väg in- Vägvisaren"</p>	<p>Delat ansvar med socialtjänsten för personer med samsjuklighet. SIP. LARO: SIP</p>	<p>-</p>
<p>Psykosociala stödinsatser: -boendestöd s 15</p>	<p>Hänvisning till Socialtjänsten</p>	<p>fr.o.m september -17 finns det specialkompetens inom boendestöd riktat mot psykosociala insatser inom öppenvården missbruk/ personellt boendestöd. Samordning med socialpsykiatri.</p>	<p>Socialtjänstens ansvar. LARO: SIP</p>	<p>-</p>
<p>Psykosociala stödinsats -anhöriga/närstående s 15</p>	<p>Kuratorsinsats Hänvisning till Beroendemottagningen Sunne</p>	<p>Barnperspektivet Ställningstagande av överlämnande av uppgifter till barn och familj</p>	<p>Anmälningsplikt till socialtjänsten upp till 18 år. Hälso- och sjukvården skall särskilt beakta barns behov av råd, stöd och information. Information om att Reflexen finns för barn och ungdomar LARO: Erbjuder barnsamtal Kontaktar socialtjänst vid sidomissbruk Erbjuder samtal närstående, om det efterfrågas</p>	<p>Beroendecentrum: Erbjuder barnsamtal. Välkomnar barnbesök Samtalar/screenar "Våld i nära relation", FREDA</p>
<p>Behandling vid samsjuklighet s 16/17</p>	<p>Teamdiskussion med kurator samt vårdgrannar. SIP</p>	<p>SIP Utredning SoL 11:1 vård behandling Bevilja bistånd till öppenvård Samråd med socialpsykiatri</p>	<p>Sedvanlig psykiatrisk bedömning och behandling. Samordnad individuell plan skall alltid upprättas tillsammans med patienten och socialtjänsten eller annan vårdgranne. Vård- och stödinsatser gemensamt med socialtjänsten. SIP. LARO: Laromottagningens ÖL handhar all öppenvårdspsykiatri. Vid somatiska besvär hänvisas patient till VC.</p>	<p>Beroendecentrum: Vid behov medicinsk behandling av båda tillstånden - psykiskt/beroende. Vid behov medicinsk behandling/åtgärd av fysiskt tillstånd som behöver vård. NP-screening samt tillgång psykologsamtal Första linjen unga norra Kontakt med psykiatri ev vårdgrannar samt socialtjänst. SIP</p>

Ungdomar med missbruk och beroende s 18	Kontakt tas med Socialtjänsten/Beroende-centrum från 18 år Målet för ungdomsmottagningen är att alla patienter tillfrågas om tobak, alkohol och motionsvanor. AUDIT och DUDIT används Länsöverenskommelse för barn och unga i risk- och missbruk-från upptäckt till behandling	Enligt länsöverenskommelse för barn och unga i risk & missbruk. Länsöverenskommelse för barn och unga i risk- och missbruk-från upptäckt till behandling	Hänvisar till Värmlands länsöverenskommelse för barn och unga vid risk- och missbruk. Länsöverenskommelse för barn och unga i risk- och missbruk-från upptäckt till behandling LARO: Från 20 år.	Beroendecentrum: Från 18 år – abstinensvård enligt vuxenpraxis Första linjen Upptäcka och remittera vidare. Hänvisar till Värmlands länsöverenskommelse för barn och unga vid risk- och missbruk Länsöverenskommelse för barn och unga i risk- och missbruk-från upptäckt till behandling
Missbruk och graviditet s 18	Kontakt tas med MHV-psykolog och socialtjänst.	Rådgivning. Utredning SoL 11:1 Följa rutiner om stöd till gravida, MVC-familjecentralen eventuellt gruppverksamheten Stegen MI	Hjälptill kontakt med socialtjänst. Enligt Vårdprogram "Missbruk och graviditet" LARO: Ev ändring i medicinering. Vid behov kontakt med mödravården, socialtjänst och förlossningen.	Beroendecentrum: Enligt länsöverenskommelse (s 18)
Brukarmedverkan s 18	Patienten skall vara delaktig i vården	Genom att följa de nationella riktlinjerna är den enskildes medverkan vid planering av de biståndsbedömda insatserna grundläggande.	Brukarföreningar, brukarråd Beroendecentrum Värmland. LARO: Hänvisar till Brukarrådets dag i Förgätmigej i Psykiatrihusets entré	Beroendecentrum: Brukarenkäter vid avslutat vårdtid. Brukarrådsbesök varje vecka på avdelningen. Brukarstyrda brukarrevisioner har genomförts vart annat år
Dopningsmissbruk s 22-29	I Norra är det framförallt Torsby VC som tar emot dopingpatienter. Övriga vårdcentraler i Norra hänvisar till Torsby VC i första hand Enligt Länsöverenskommelse "Vård och stöd vid missbruk och beroende" Vård och stöd vid missbruk och beroende i Värmland	Utredning SoL 11:1, behovsprövade insatser. SIP Remiss till specialistmottagningen i Örebro Vård och stöd vid missbruk och beroende i Värmland	Utredning och behandling. Enligt Länsöverenskommelse "Vård och stöd vid missbruk och beroende" Vård och stöd vid missbruk och beroende i Värmland LARO: Enligt Länsöverenskommelse "Vård och stöd vid missbruk och beroende" Vård och stöd vid missbruk och beroende i Värmland	Beroendecentrum: Enligt Länsöverenskommelse "Vård och stöd vid missbruk och beroende" Vård och stöd vid missbruk och beroende i Värmland Första linjen unga norra: Upptäcka, remittera till specialistfunktion
Spelmissbruk/beroende S 30-38 Länsöverenskommelse	Personer som söker vårdcentralen med anledning av spelmissbruk men inte har kontakt på annan enhet skall få hjälp med sitt spelmissbruk via vårdcentralen Folkhälsomyndigheten - nytt från 1 jan 2018 Anmälningsskyldighet till socialtjänsten upp till 18 år. Hälso- och sjukvården skall särskilt beakta barns behov av råd, stöd och information.	Personer med kontakt inom socialtjänsten för annat missbruk och som samtidigt har spelmissbruk skall få hjälp med sitt spelmissbruk inom socialtjänsten Folkhälsomyndigheten - nytt från 1 jan 2018 I de fall personen har kontakt både inom socialtjänst och psykiatri behövs SIP genomföras för att bedöma var personen skall få sin behandling	Personer med kontakt inom psykiatri och som samtidigt har spelmissbruk skall få hjälp med sitt spelmissbruk inom psykiatri Folkhälsomyndigheten - nytt från 1 jan 2018 I de fall personen har kontakt både inom socialtjänst och psykiatri behövs SIP genomföras för att bedöma var personen skall få sin behandling Vid uttalad samsjuklighet och behov av extern behandling skall det ekonomiska	Beroendecentrum: Uppmärksamma, screena och bedöma spelproblem Första linjen och ungdomsmottagningar: Har ansvar för att upptäcka och därefter lotsa vidare till annan vårdgivare inom socialtjänst eller hälso- och sjukvård Anmälningsskyldighet till socialtjänsten upp till 18 år. Hälso- och sjukvården skall särskilt beakta barns behov av råd, stöd och information. Information om att Reflexen finns för barn och ungdomar.

		Vid uttalad samsjuklighet och behov av extern behandling skall det ekonomiska ansvaret/fördelningen vara tydlig	ansvaret/fördelningen vara tydlig Anmälningsplikt till socialtjänsten upp till 18 år. Hälso- och sjukvården skall särskilt beakta barns behov av råd, stöd och information. Information om att Reflexen finns för barn och ungdomar. LARO: Vid utredning och bedömning av sökande till substitutionsbehandling uppmärksamma spelproblem NP-mottagningen: Screening och ev. insats för spelproblem görs av remitterande vårdgivare.	
Spelmissbruk/ Bedömningsinstrument S37	Upptäcka/bedöma: NODS-PERC Utreda/bedöma: NODS eller PGSI ICD10, DSM5 Folkhälsomyndigheten - screeninginstrument	Upptäcka/bedöma: NODS-PERC Utreda/bedöma: NODS eller PGSI Folkhälsomyndigheten - screeninginstrument	Upptäcka/bedöma: NODS-PERC Utreda/bedöma: NODS eller PGSI ICD10, DSM5 Folkhälsomyndigheten - screeninginstrument LARO: Upptäcka spelproblem - NODS-PERC Utreda/bedöma spelproblem - NODS eller PGSI NP-mottagningen: Utförs av remitterande vårdgivare	Beroendecentrum: Använder ASI-spel samt NODS Första linjen och ungdomsmottagningar: Upptäcka/bedöma: NODS-PERC Folkhälsomyndigheten - screeningsinstrument Vid upptäckt lotsas personen vidare till rätt instans inom socialtjänst eller hälsa- och sjukvård
Spelmissbruk/ Behandling S37	Psykologisk och psykosocial behandling: KBT med inriktning på spelmissbruk/beroende KBT med inriktning på spelmissbruk/beroende med MI Psykosocialt stöd och rådgivning	Psykologisk och psykosocial behandling: KBT med inriktning på spelmissbruk/beroende KBT med inriktning på spelmissbruk/beroende med MI Psykosocialt stöd och rådgivning Ekonomiskt bistånd Skuldsanering	Psykologisk och psykosocial behandling: KBT med inriktning på spelmissbruk/beroende KBT med inriktning på spelmissbruk/beroende med MI Psykosocialt stöd och rådgivning LARO: Utförs av annan vårdgivare – socialtjänst eller öppenvård psykiatrik mottagning. SIP kan förekomma. NP-mottagningen: Utförs av remitterande vårdgivare	Beroendecentrum: Behov av insats för spelproblem meddelas respektive uppdragsgivare inom socialtjänst. Första linjen och ungdomsmottagningar: Utförs av annan vårdgivare inom socialtjänst eller hälsa- och sjukvård. SIP kan förekomma

Rubrik	VC i Munkfors	Socialtjänsten i Munkfors kommun	Psykiatriska Öppenvården	Gemensamma verksamheter
Kontaktuppgifter	ALM 070 511 15 26 BVC 0563 478 79 el 070 51 16 452 BMM 0563 478 77 Vårdadm 0563 478 74 eller 478 73, reception 478 61	Växel 0563-54 10 00 Fax 0563-54 12 11	Psykiatrisk mottagning Hagfors Sjuksköterska 010-83 476 66 LARO-mottagningen 010-83 97 51 LARO: Egenremiss, remiss från socialtjänst, frivård eller hälso-och sjukvården.	Beroendecentrum Värmland Tel: 054-61 98 47 https://varmlandsvardforbund.se/om-oss/beroendecentrum/ Vårdbegäran via socialtjänst i hemkommun Första linjen unga norra Tfn 0563-476 49 Tillnyktringsenheten (TNE) 010-831 98 54 Psykiatriska akutmottagningen Karlstad www.regionvarmland.se/tne Sprututbytesmottagningen 010-831 98 54 Måndag och torsdag 13:00-16:00 Centralsjukhuset, Hus 4, Karlstad
Prevention och tidiga Insatser s 9	Målet är att alla patienter tillfrågas om tobak, alkohol och motionsvanor	I mötet med klienter inom alla ärendekategorier beröra frågan om eventuellt missbruk och beroende. Uppsökande verksamhet samt råd och stöd.	Vid behov används M.I.N.I., AUDIT och DUDIT som komplement för tidig upptäckt av missbruk eller beroende. I mötet med samtliga patienter berörs frågan om eventuellt missbruk samt vid behov används AUDIT och DUDIT.	Första linjen unga norra Vid behov använda AUDIT/DUDIT som komplement för tidig upptäckt av missbruk eller beroende.
Bedömningsinstrument s 9	Bedömning utifrån de uppgifter som kommer fram. Läkarbedömning. Allt dokumenteras AUDIT/DUDIT	I mötet med samtliga klienter beröra frågan om eventuellt missbruk och beroende. AUDIT, DUDIT, Alcohol-e DUDIT-e, ASI, FREDA	AUDIT, DUDIT, Alkohol-E och DUDIT-E. LARO: EQ-5D, AUDIT/DUDIT, ASI, IDS100,	Beroendecentrum: AUDIT/DUDIT, Alcohol-E/DUDIT-E, ASI, IDS100, SCL90, HAD, KASAM, FREDA Första linjen unga norra: AUDIT/DUDIT
Medicinska test alkohol s 10	Alkometer finns på VC CDT, ASAT, ALAT, GT, EtG och EtS, Peth	I de ärenden där det finns pågående utredning eller insats kan alkotest göras med alkometer. Alkotest kan även tas med hjälp av ETG-sticka. Tester tas med klientens urin. Vid behov kan klienten lämna samtycke till att socialtjänsten inhämtar provsvar från psyk och VC. Remittering till VC för annan provtagning såsom blodprov.	Alkometer används i de fall nykterhet skall måste påvisas innan medicindelning. EtG och EtS Peth, CDT, GT, ASAT, ALAT Peth eller CDT i blodprov LARO: Blodprover: EtG, CDT, ALAT,ASAT, MVC, mfl Alkometer	Beroendecentrum: Alkometer vid inskrivning Övrigt: Blodstatus, leverstatus, hepatit, HIV, puls, blodtryck, somatisk undersökning

Medicinska test droger s 10	Bistå med övervakat urinprov (LAB)	I de ärenden där socialtjänsten har pågående utredning eller insats kan drogtest göras med "sticka". <ul style="list-style-type: none"> • Urinstickor • Urinprov, lab • Koncentrationsprover. • Salivsticka som komplement till urinsticka. Vid behov kan klienten lämna samtycke till att socialtjänsten inhämtar provsvar från psyk och VC.	Provtagning sker i de fall läkemedelsbehandling kräver drogfrihet. Psykiatri kan vara behjälplig med provtagning avseende droger gentemot socialtjänsten i de fall patienten är känd inom psykiatri. LARO: Salivprover Urinstickor multi – 15 Urinprov, lab Blodprover: koncentrationsprover,	Beroendecentrum: U-stickor, snabbtest U-prov, lab. Övrigt: Blodstatus, leverstatus, hepatit, HIV, puls, blodtryck, somatisk undersökning
Abstinensbehandling s 11	Enl. vårdrutin. Överenskommelse mellan verksamheterna allmänmedicin, psykiatri, internmedicin och akutmottagningsgällande patienter med alkoholproblem. Måttliga abstinenssymtom: Primärvårdsläkare ofta i samråd med missbruks-handläggare/ behandlings-assistent. Kraftiga abstinenssymtom och vid allvarligt delirium tremens remitteras patienten till somatisk slutenvård. Vid promillehalt över 3 räknas detta som en medicinsk intoxikation som kräver medicinsk bedömning och eventuellt övervakning. <ul style="list-style-type: none"> • Vid aggressivitet/ våldshandlingar ska vederbörande i första hand omhändertas av polisen. En akut medicinskt bedömning kan i vissa fall vara befogad. 	Efter beslut: <ul style="list-style-type: none"> • Abstinensbehandling i öppenvård om det är möjligt, efter bedömning av vårdcentral/psykiatri-mottagning. • I andra fall Beroendecentrum för personer över 18 år. Enl. vårdrutin: Överenskommelse mellan verksamheterna allmänmedicin, psykiatri, internmedicin och akutmottagningsgällande patienter med alkoholproblem"	Enligt vårdrutin: "Överenskommelse mellan verksamheterna allmänmedicin, psykiatri, internmedicin och akutmottagningsgällande patienter med alkoholproblem". Måttliga abstinenssymtom: Primärvårdsläkare ofta i samråd med missbruks-handläggare/behandlings-assistent från kommunen. Kraftiga abstinenssymtom och vid allvarligt delirium tremens remitteras patienten till somatisk slutenvård Vid promillehalt över 3 räknas detta som en medicinsk intoxikation som kräver medicinsk bedömning och eventuellt övervakning. Vid aggressivitet/våldshandlingar ska vederbörande i första hand omhändertas av polisen. En akut medicinsk bedömning kan i vissa fall vara befogad LARO: Substitutionsbehandling	Beroendecentrum: Abstinensbehandling alkohol, narkotika. Medicinsk behandling + psykosocialt stöd/behandling/utredning
Läkemedelsbehandling Alkoholberoende s 10	Tilldelning via distriktssköterska på VC, alternativt samarbete med kommunpsykiatri	Möjlighet tilldelning av medicin i ärenden där det finns pågående insats. Delning kommer att ske inom socialtjänstens öppenvård.	Disulfiram, Akamprosot, Naltrexon och Nalmefen. LARO: Antabus	Beroendecentrum: Läkemedelsbehandling utifrån abstinenssymtom/nedtrappnings-schema
Läkemedelsbehandling Nedtrappning av ordinerade läkemedel – bensodiazepiner/opioider s 11	Remittera till Smärtklinik/ILN.	Remiss eller egenremiss till VC	Vid läkemedelsbehandling som exempelvis centralstimulantia bedöms patienten av läkare samt genomgår viss provtagning innan eventuell läkemedelsbehandling sätts in. Alla patienter med centralstimulantia ingår i verksamhetens dispensär. Vid delning av annan medicin kan även Antabus delas. Behandla personer med alkoholberoende med disulfiram, akamprosot eller naltrexon.	Beroendecentrum: Läkemedelsbehandling utifrån abstinenssymtom/nedtrappnings-schema

Läkemedelsbehandling av opioidmissbruk/beroende s 12	Egenremiss till LARO	Remiss eller egenremiss till LARO-mottagningen	Remiss eller egenremiss till LARO-mottagningen http://1177.se/Hittavard/Varmland/Kontakt/Laromottagningen-Centralsjukhuset-Karlstad/ På uppdrag av LARO medicindelning och provtagning LARO: Enligt HSLF -FS 2016:1	Beroendecentrum: Läkemedelsbehandling utifrån abstinenssymtom/nedtrappnings-schema
Psykologisk och psykosocial behandling Alkohol S 13	VC har ett ansvar för alkoholpatienter – antingen insats/beh av VC eller samverkan med annan utförare ex socialtjänsten	Möjliga insatser efter beslut: <ul style="list-style-type: none"> • Kontaktperson. • Råd och stöd socialsekreterare. <ul style="list-style-type: none"> ○ MI ○ CRA ○ Återfallsprevention ○ Prectivc alkohol • Stöd via kommunens öppenvård. • Möjlighet till kontakt med KBT-terapeut • Behandling på HVB • 	MI, KBT Kontakt tas med socialpsykiatrien vid behov. MET så snart som utbildning skett. LARO: Samtalsstöd Återfallsprevention	Beroendecentrum: Sessioner i Återfallsprevention Övrigt: NADA, Friskvård
Psykologisk och psykosocial behandling Bensodiazepiner s 13	Insatser från samtalsmottagning med MI och KBT på vårdcentral utifrån läkarens bedömning.	Möjliga insatser efter beslut: <ul style="list-style-type: none"> • Kontaktperson. • Råd och stöd socialsekreterare. • Stöd via kommunens öppenvård. • MI • CRA • Återfallsprevention • Behandling på HVB 	MI, KBT Kontakt tas med socialpsykiatrien vid behov. MET så snart som utbildning skett. LARO: Samtalsstöd Återfallsprevention	Beroendecentrum: Sessioner i Återfallsprevention Övrigt: NADA, Friskvård
Psykologisk och psykosocial behandling Cannabis s14	Upptäcka och remittera till psykiatrien eller hänvisning till socialtjänstens behandling	Möjliga insatser efter beslut: <ul style="list-style-type: none"> • Kontaktperson. • Råd och stöd socialsekreterare. <ul style="list-style-type: none"> ○ MI ○ CRA ○ Återfallsprevention • Stöd via kommunens öppenvård. 	MI, KBT Kontakt tas med socialpsykiatrien vid behov. MET så snart som utbildning skett. LARO: Samtalsstöd Återfallsprevention	Beroendecentrum: Psykosocial behandling enligt HAP-manual Övrigt: NADA, Friskvård

Psykologisk och psykosocial behandling Centralstimulantia s 14	Upptäcka och remittera till psykiatri eller hänvisning till socialtjänstens behandling	Möjliga insatser efter beslut: <ul style="list-style-type: none"> • Kontaktperson. • Råd och stöd socialsekreterare. <ul style="list-style-type: none"> ○ MI ○ CRA • Stöd via kommunens öppenvård. • Möjlighet till kontakt med alkohol- och drogterapeut. • Behandling på institution. 	MI, KBT Kontakt tas med socialpsykiatri vid behov. MET så snart som utbildning skett. LARO: Samtalsstöd Återfallsprevention	Beroendecentrum: Sessioner i Återfallsprevention Övrigt: NADA, Friskvård
Psykologisk och psykosocial behandling Opioider s 14	Upptäcka och remittera till psykiatri eller hänvisning till socialtjänstens behandling	Möjliga insatser efter beslut: <ul style="list-style-type: none"> • Kontaktperson. • Råd och stöd socialsekreterare. <ul style="list-style-type: none"> ○ MI ○ CRA ○ Återfallsprevention • Stöd via kommunens öppenvård. • Behandling på HVB 	MI, KBT Kontakt tas med socialpsykiatri vid behov. MET så snart som utbildning skett. Remiss till LARO LARO: Samtalsstöd Återfallsprevention	Beroendecentrum: Sessioner i Återfallsprevention Övrigt: NADA, Friskvård
Psykosociala stödinsatser: -arbetsrelaterade s 15	-	Möjliga insatser efter beslut: (IPS) <ul style="list-style-type: none"> • Samtalsstöd socialsekreterare. • Vid drogfrihet sysselsättning via Arbetsmarknadsenheten. 	Delat ansvar med socialtjänsten för personer med samsjuklighet. SIP. LARO: SIP	-
Psykosociala stödinsatser: -boendestöd s 15	-	Möjlighet till boendestöd, som ansöks antingen via IFO eller socialpsykiatri beroende på problematik. Samma enhet av öppenvård är kopplat till beslut från handläggare vid socialpsykiatri eller IFO.	Socialtjänstens ansvar. LARO: SIP	-
Psykosociala stödinsatser: -anhöriga/närstående s 15	Kuratorsinsats utifrån läkarbedömning	Stöd genom öppenvården samtalsbehandlare Samtalar/screenar "Våld i nära relation" FREDA CRA-ft	Anmälningsplikt till socialtjänsten upp till 18 år.Hälsa- och sjukvården skall särskilt beakta barns behov av råd, stöd och information. Information om att Reflexen finns för barn och ungdomar. LARO: Erbjuder barnsamtal Kontaktar socialtjänst vid sidomissbruk Erbjuder samtal närstående, om det efterfrågas	Beroendecentrum: Erbjuder barnsamtal. Välkomnar barnbesök Samtalar/screenar "Våld i nära relation", FREDA

<p>Behandling vid samsjuklighet s 16/17</p>	<p>Teamdiskussioner med kurator samt vårdgrannar SIP</p>	<p>Samordnad individuell plan (SIP) tillsammans med berörda vårdgivare. Beträffande behandling se ovan.</p>	<p>Sedvanlig psykiatrisk bedömning och behandling. Samordnad individuell plan skall alltid upprättas tillsammans med patienten och socialtjänsten eller annan vårdgranne. Vård- och stödinsatser gemensamt med socialtjänsten. SIP. LARO: Laromottagningens ÖL handhar all öppenvård psykiatri. Vid somatiska besvär hänvisas patient till VC.</p>	<p>Beroendecentrum: Vid behov medicinsk behandling av båda tillstånden - psykiskt/beroende. Vid behov medicinsk behandling/åtgärd av fysiskt tillstånd som behöver vård. NP-screening samt tillgång psykologsamtal Första linjen unga norra Kontakt med psykiatrin ev vårdgrannar samt socialtjänst. SIP</p>
<p>Ungdomar med missbruk och beroende s 18</p>	<p>Hänvisar till Värmlands länsöverenskommelse för barn och unga vid risk- och missbruk. Länsöverenskommelse för barn och unga i risk- och missbruk-från upptäckt till behandling Ingen Ungdomsmottagning finns</p>	<p>Möjliga insatser efter beslut: -A-CRA -Repulse</p> <ul style="list-style-type: none"> • Abstinensbehandling i öppenvård om det är möjligt, efter bedömning av vårdcentral/psykiatrimottagning. • I andra fall Beroendecentrum för personer över 18 år. <p>Länsöverenskommelse för barn och unga i risk- och missbruk-från upptäckt till behandling</p>	<p>Hänvisar till Värmlands länsöverenskommelse för barn och unga vid risk- och missbruk. Länsöverenskommelse för barn och unga i risk- och missbruk-från upptäckt till behandling LARO: Från 20 år.</p>	<p>Beroendecentrum: Från 18 år – abstinensvård enligt vuxenpraxis Första linjen Upptäcka och remittera vidare. Hänvisar till Värmlands länsöverenskommelse för barn och unga vid risk- och missbruk. Länsöverenskommelse för barn och unga i risk- och missbruk-från upptäckt till behandling</p>
<p>Missbruk och graviditet s 18</p>	<p>Kontakt tas med MHV-psykolog och socialtjänst Enligt Vårdprogram "Missbruk och graviditet"</p>	<p>Möjliga insatser efter beslut:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kontakt med socialsekreterare. • Kontakt med BMM, alkohol- och drogterapeut. • Abstinensbehandling och behandlingshem enl. SoL eller LVM. • Samarbete med barnhandläggare i graviditetens slutskede. 	<p>Hjälp till kontakt med socialtjänst. Enligt Vårdprogram "Missbruk och graviditet" LARO: Ev ändring i medicinering. Vid behov kontakt med mödravården, socialtjänst och förlossningen.</p>	<p>Beroendecentrum: Enligt länsöverenskommelse (s 18)</p>
<p>Brukarmedverkan s 18</p>	<p>Patienten skall vara delaktig i vården</p>	<p>Brukarrevisioner kan genomföras med hjälp av Brukarrådet, dock ej regelbundet.</p>	<p>Brukarföreningar, brukarråd Beroendecentrum Värmland. LARO: Hänvisar till Brukarrådets dag i Förgätmigej i Psykiatrihusets entré</p>	<p>Beroendecentrum: Brukarenkäter vid avslutat vårddid. Brukarrådsbesök varje vecka på avdelningen. Brukarstyrda brukarrevisioner har genomförts vart annat år</p>

<p>Dopningsmissbruk s 22-29</p>	<p>I Norra är det framförallt Torsby VC som tar emot dopingpatienter. Övriga vårdcentraler i Norra hänvisar till Torsby VC i första hand</p> <p>Upptäcka och remittera vidare till specialistnivå Vård och stöd vid missbruk och beroende i Värmland</p>	<p>Samverkan med ANDT samordnaren i kommunen. Remiss eller egenremiss till VC. Vård och stöd vid missbruk och beroende i Värmland</p>	<p>Utredning och behandling. Enligt Länsöverenskommelse "Vård och stöd vid missbruk och beroende" Vård och stöd vid missbruk och beroende i Värmland</p> <p>LARO: Enligt Länsöverenskommelse "Vård och stöd vid missbruk och beroende" Vård och stöd vid missbruk och beroende i Värmland</p>	<p>Beroendecentrum: Enligt Länsöverenskommelse "Vård och stöd vid missbruk och beroende" Vård och stöd vid missbruk och beroende i Värmland</p> <p>Första linjen unga norra: Upptäcka, remittera till specialistfunktion</p>
<p>Spelmissbruk/beroende S 30-38 Länsöverenskommelse</p>	<p>Personer som söker vårdcentralen med anledning av spelmissbruk men inte har kontakt på annan enhet skall få hjälp med sitt spelmissbruk via vårdcentralen Folkhälsomyndigheten - nytt från 1 jan 2018</p> <p>Anmälningsskyldighet till socialtjänsten upp till 18 år. Hälso- och sjukvården skall särskilt beakta barns behov av råd, stöd och information.</p>	<p>Personer med kontakt inom socialtjänsten för annat missbruk och som samtidigt har spelmissbruk skall få hjälp med sitt spelmissbruk inom socialtjänsten Folkhälsomyndigheten - nytt från 1 jan 2018</p> <p>I de fall personen har kontakt både inom socialtjänst och psykiatri behövs SIP genomföras för att bedöma var personen skall få sin behandling</p> <p>Vid uttalad samsjuklighet och behov av extern behandling skall det ekonomiska ansvaret/fördelningen vara tydlig</p> <p>Kontakt med skuld- och budgetrådgivare i kommunen.</p>	<p>Personer med kontakt inom psykiatri och som samtidigt har spelmissbruk skall få hjälp med sitt spelmissbruk inom psykiatri Folkhälsomyndigheten - nytt från 1 jan 2018</p> <p>I de fall personen har kontakt både inom socialtjänst och psykiatri behövs SIP genomföras för att bedöma var personen skall få sin behandling</p> <p>Vid uttalad samsjuklighet och behov av extern behandling skall det ekonomiska ansvaret/fördelningen vara tydlig</p> <p>Anmälningsskyldighet till socialtjänsten upp till 18 år. Hälso- och sjukvården skall särskilt beakta barns behov av råd, stöd och information. Information om att Reflexen finns för barn och ungdomar. LARO: Vid utredning och bedömning av sökande till substitutionsbehandling uppmärksamma spelproblem</p> <p>NP-mottagningen: Screening och ev. insats för spelproblem görs av remitterande vårdgivare</p>	<p>Beroendecentrum: Uppmärksamma, screena och bedöma spelproblem Första linjen och ungdomsmottagningar: Har ansvar för att upptäcka och därefter lotsa vidare till annan vårdgivare inom socialtjänst eller hälso- och sjukvård Anmälningsskyldighet till socialtjänsten upp till 18 år. Hälso- och sjukvården skall särskilt beakta barns behov av råd, stöd och information. Information om att Reflexen finns för barn och ungdomar.</p>
<p>Spelmissbruk/Bedömningsinstrument S37</p>	<p>Upptäcka/bedöma: NODS-PERC Utreda/bedöma: NODS eller PGSI ICD10, DSM5 Folkhälsomyndigheten - screeninginstrument</p>	<p>Upptäcka/bedöma: NODS-PERC Utreda/bedöma: NODS eller PGSI Folkhälsomyndigheten - screeninginstrument</p>	<p>Upptäcka/bedöma: NODS-PERC Utreda/bedöma: NODS eller PGSI ICD10, DSM5 Folkhälsomyndigheten - screeninginstrument</p> <p>LARO: Upptäcka spelproblem - NODS-PERC Utreda/bedöma spelproblem - NODS eller PGSI</p> <p>NP-mottagningen: Utförs av remitterande vårdgivare</p>	<p>Beroendecentrum: Använder ASI-spel samt NODS</p> <p>Första linjen och ungdomsmottagningar: Upptäcka/bedöma: NODS-PERC Folkhälsomyndigheten - screeningsinstrument Vid upptäckt lotsas personen vidare till rätt instans inom socialtjänst eller hälso- och sjukvård</p>

<p>Spelmissbruk/ Behandling S37</p>	<p>Psykologisk och psykosocial behandling: KBT med inriktning på spelmissbruk/beroende KBT med inriktning på spelmissbruk/beroende med MI Psykosocialt stöd och rådgivning</p>	<p>Psykologisk och psykosocial behandling: KBT med inriktning på spelmissbruk/beroende -Återfallsprevention spel -Previct spel -Kontakt med skuld- och budgetrådgivare.</p>	<p>Psykologisk och psykosocial behandling: KBT med inriktning på spelmissbruk/beroende KBT med inriktning på spelmissbruk/beroende med MI Psykosocialt stöd och rådgivning</p> <p>LARO: Utförs av annan vårdgivare – socialtjänst eller öppenvårdspsykiatrisk mottagning. SIP kan förekomma. NP-mottagningen: Utförs av remitterande vårdgivare</p>	<p>Beroendecentrum: Behov av insats för spelproblem meddelas respektive uppdragsgivare inom socialtjänst.</p> <p>Första linjen och ungdomsmottagningar: Utförs av annan vårdgivare inom socialtjänst eller hälsa- och sjukvård. SIP kan förekomma</p>
--	--	---	---	---